

Koolituse nimetus: Kirjutustölkide koolitus

Eesmärk: Anda baasteadmised, kujundada vajalikud oskused ja vilumused töötamaks eesti keele kirjutustölkina vaegkuuljate ja kurtide kogukonnas.

Õpiväljundid

Kirjutustölkide koolituse läbinu:

- oskab omandatud laialdasi erialaseid teoreetilisi teadmisi ja praktilisi (sh arvuti ja muu kirjutustölkiks vajaliku tehnika kasutamise) oskusi töös rakendada;
- omab väga head kirjalikku väljendusoskust eesti keeles;
- on algatusvõimeline, suudab töötada nii iseseisvalt kui meeskonnas;
- on suutlik kriitiliselt analüüsima enda ja teiste erialast pädevust;
- oskab hinnata enda ja teiste teadmiste täiendamisevajadusi;
- on teadlik tölgi kutse-etikast ning vastutab oma erialase tegevuse eest;
- orienteerub uuendustes ja oskab luua ja leida oma töös erinevaid tehnilisi ja tõlkelahendusi;
- omab süsteemset ülevaadet kirjutustölkide kompetentsidest ja rakendusvõimalustest ühiskonnas;
- omandab erialatöös vajalikke suhtlusoskusi (sh viipekeele algtõed).

Sihtgrupp

Kirjutustölkide koolitus on mõeldud inimestele, kes soovivad töötada eesti keele kirjutustölkina vaegkuuljate ja kurtide kogukonnas. Kirjutustölkide koolitusel osalemise eeltingimused on:

1. vähemalt keskhariduse olemasolu;
2. eesti keele valdamine (nii kõnes kui kirjas) C2 keeletasemel;
3. väga heal tasemel arvutikasutusoskus (Microsoft Office, Internet) ning arvuti- ja esitlustehnika tundmine algtasemel;
4. arvutikirja trükkimise kiirus vähemalt 200 tähemärki minutis;
5. inglise keele oskus suhtlustasandil.

Kasuks tuleb tõlkealase koolituse läbimine ja tõlkimiskogemus.

Kirjutustölkide töö eeldab stressitaluvust, kiiret reaktsiooni- ja kohanemisvõimet, paindlikkust, suhtlemisoskust, koostööoskust, empaatiavõimet, laia silmaringi, huvi maailmas toimuva vastu ja suutlikkust hoida madalat profiili.

Koolitusel osalemiseks on vaja:

1. esitada haridust tõendav dokument;
2. esitada motivatsioonikiri (kuni 3600 tähemärki);
3. läbida erialakatse, mis koosneb järgmistest osadest:
 - i. eesti keele test;
 - ii. trükikiiruse test: kuulmise järgi 10-minutilise teksti trükkimine;
 - iii. vestlus.

Õppe alustamise tingimused: Grupp avatakse, kui koolitusel osalejaid on vähemalt 10.

Õppe maht ja ülesehitus

Valdkond	Kirjeldus	Auditoorse töö maht EAP ja akadeemilistes	Iseseisva töö maht akadeemilistes

		tundides	tundides
Pimekiri	Auditoorne ja iseseisev töö klaviatuuri treeningu programmidega, helifailidega, reaalses situatsioonides.	8 EAP 24	184
Eesti keel	Eesti keele ortograafia Suulise ja kirjaliku keele erisused, suulise kõne ülekande kirjutatud kujule.	2 EAP 24	28
Tõlkimine, tõlgi roll ja eetika	Tõlkimine ja tõlketeooriad, paaristõlge Tõlgi eetika Klienditeenindus, kommunikatsioon.	3 EAP 32	46
Kirjutustõlge	Kirjutustõlke tehnikad, ettevalmistus tõlketööks, teksti lühendamine, lühendite kasutamine, erinevate suulise keele registrite ja murrete ülekande kirjalikku keelde. Kirjutustõlke programmid, arvuti kasutamine kirjutustõlkes töötõrvi, ergonoomika.	8 EAP 40	168
Kirjutustõlke klientuur	Vaegkuuljate ja kurtide kogukond, kultuur, sissejuhatus eesti viipekeelde.	3 EAP 32 tundi eesti viipekeel ja sõrmendamine 12 sissejuhatus kurtide kogukonda	34
Praktika	Vaatluspraktika Soomes. Praktiline kirjutustõlke töö erinevates situatsioonides Eestis, paaristõlge	6 EAP vaatlused 8 praktika 8	vaatlused 44 praktika 96
KOKKU		180 tundi	30 EAP

Õppekeskkond ja õppevahendid

Koolitus toimub kahepäevaste sessioonidena (reede-laupäev) kaks korda kuus Tallinnas. Õppesessioonid viiakse läbi arvutiklassis, seega koolitusel ei ole oluline oma arvuti ja klaviatuuri olemasolu. Kuna aga väga suur rõhk eriti kiirkirja õppes on iseseisval töö, on oma arvuti ja klaviatuuri omamine koolitusel osalemise ja praktika sooritamise jaoks kohustuslik.

Õppeprotsessi kirjeldus: (sisu, meetodid ja materjalid)

Koolituse põhirõhk on praktilistel kirjutustõlke harjutustel, kuid kasutatakse ka loengut, grupiarutelude ja gruppitööde vormi. Vaatluspraktika ja praktika viiakse võimalusel ja kirjutustõlke tellimuste olemasolu

korral läbi tegelikes tõlkesituatsioonides, vaatluspraktika käigus tutvutakse ka kirjutustölkide tööga Soomes.

Lõpetamise tingimused (hindamiskriteeriumid ja hindamismeetodid)

Eksamile pääsemiseks peab õpilane esitama portfoolio.

Portfoolio koosneb:

- Sissejuhatus (õpingute eesmärk, ülevaade kirjutustölkist)
- Praktiline osa (koolituse käigus sooritatud tõlgete näited, professionaalsete kirjutustölkide töö jälgimine ja selle analüüs, praktika käigus sooritatud tõlketööde näited ja nende analüüs)
- Erialase arengu perspektiiv
- Kokkuvõte

Eksam koosneb:

- Kirjutustölke testist, mille abil hinnatakse kirjutamise kiirust ja korrektsust
Teksti loetakse ette 10 minutit. Eksami sooritamise miinimumtase on trükkimine kiirusega vähemalt 3000 tähemärki 10 minuti jooksul.
- Loengu tõlge, mille abil hinnatakse lisaks kirjutamise kiirusele ja korrektsusele ka oskust edasi anda teksti mõtet, emotsioone ja mitteverbaalseid auditiivseid signaale, mis tõlkesituatsioonis tähendust omavad
Videoloeng. Õpilane kuulab/näeb ühe korra 20-minutilist videolõiku ning teeb peale seda uuesti sama videot kuulates kirjutustölke.
- Tölke analüüs
Eksami sooritaja analüüsib tehtud tõlget videoloengu tõlke põhjal. Eksami sooritaja analüüsib, kuidas ta valmistus ülesandeks, kuidas hindab oma tõlget ja miks.
- Tõlgi roll ja eetika - arutelu
Eksami sooritajale kirjeldatakse tõlkesituatsiooni. Eksami sooritaja arutleb, kuidas ja miks kirjutustõlk peaks kirjeldatud situatsioonis käituma, missugused on erinevate lahenduste tulemused ning millele toetudes kirjutustõlk oma käitumises valikuid teeb.
- Tõlge kliendile
Tõlkimine vaegkuuljast kliendile reaalses tõlkesituatsioonis.

Eksam loetakse sooritatuks kui:

- koolituse läbinu tõlgib vähemalt kiirusega 3000 tähemärki 10 minuti jooksul;
- tõlkes esineb mõistlikul hulgal trükivigu, mis ei sega teksti mõistmist;
- tõlge on terviklik ja arusaadav ning selle sisu vastab originaaltekstile.

Väljastatav dokument

Eksami sooritanutele väljastatakse koolituse tunnistus. Neile, kes eksamil miinimumnõetele ei vasta, kuid kes on koolitusel osalenud, väljastatakse koolitusel osalemise tõend.

Koolitaja kompetentsust tagava kvalifikatsiooni ja kogemuse kirjeldus

Kirjutustölkide koolituse viivad läbi Eesti esimesed kirjutustõlgid, kes on läbinud vastava kirjutustölkide koolituse Soomes. Lisaks omavad kaks koolitust läbiviivat kirjutustõlki ka eesti viipekeeletõlgi kutset ning pikaajalist staaži viipekeeletõlkidena ja/või viipekeeletõlkide koolitajatena Eestis. Koolitusse on

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

kaasatud ka Eesti Viipekeeletõlkide Kutseühingu esindaja. Kliendigruppide tutvustamisse ja eesti viipekeele õppesse kaasatakse kliendigruppide esindajaid endid (vaegkuuljad ja kurdid).